

УДК: 658.7

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ

А. Кравець, М. Жураковська, А. Біляк

Національний університет «Львівська політехніка»
79013, м. Львів, вул. С. Бандери 12

В статті розглянуто типи логістичних провайдерів, визначено їх логістичні функції. Охарактеризовано напрями роботи міжнародних логістичних провайдерів та наведено найбільших логістичних операторів, які надають у Львівській області міжнародні логістичні послуги. Досліджено процес реалізації логістичної послуги підприємством за допомогою логістичного провайдера та основні критерії вибору логістичного оператора.

Ключові слова: логістичний провайдер, міжнародна логістична послуга, процес реалізації логістичної послуги підприємцем, критерії вибору логістичного оператора.

Процес руху товару між країнами включає значне число операцій матеріального і інформаційного характеру, що виконуються власними силами підприємства або за допомогою логістичного провайдера. На вітчизняному ринку з кожним роком збільшується кількість логістичних провайдерів, які прагнуть задовольнити існуючий попит підприємств у міжнародних логістичних послугах. Низький рівень обізнаності в Україні щодо логістичних послуг, складність митного регулювання та економічна нестабільність стримують розвиток в державі міжнародних логістичних послуг. Незважаючи на це, логістичний ринок повільно але формується, тому на прикладі Львівської області, досліджено особливості його становлення.

Сутність та значення логістичних провайдерів, основні стратегії їх розвитку висвітлені у працях Ахлопова І., Багілова А., Бугас Д., Долгова С., Коцюк О., Лебідь І., Мельниченко О., Ревуцької Т., Селезньова А., Холопова К., Хруцкого Е., Цацулина А., Яндієва С. Доповнюючи дослідження науковців вважаємо за доцільне дослідити практичні аспекти становлення міжнародних логістичних послуг в державі та визначити й охарактеризувати основних логістичних провайдерів, що діють у Львівській області.

Цілями статті є визначення напрямів роботи міжнародних логістичних операторів у Львівській області та дослідження процесу реалізації логістичної послуги підприємством за допомогою логістичного провайдера.

Логістичний провайдер — компанія, яка виконує частину або весь комплекс логістики для свого клієнта. Послуги логістичних провайдерів спрямовані на загальне управління транспортуванням і зберіганням вантажів.

Відповідно до міжнародного законодавства виділяють таких логістичних провайдерів (PL) [1, 2]:

1PL (First Party Logistics) – це автономна логістика, всі операції виконує сам власник вантажу;

2PL (Second Party Logistics) передбачає, що компанія надає традиційні послуги з транспортування і управління складськими приміщеннями;

3PL (Third Party Logistics) в перелік послуг такого оператора входить складування та додаткові послуги, а також використання субпідрядників;

4PL (Fourth Party Logistics) - інтеграція всіх компаній, які задіяні в ланці постачання вантажів. Такий провайдер вирішує завдання, що пов'язані з плануванням, управлінням і контролем всіх логістичних процесів компанії-клієнта з врахуванням довготермінових стратегічних цілей.

5PL (Fifth Party Logistics) – система, яка представляє собою інтернет-логістику – це планування, підготовка, управління і контроль за всіма складовими єдиного ланцюжка транспортування вантажів за допомогою електронних засобів інформації.

Нині в Україні представлені провайдери 1PL, 2PL, 3PL. Проте, не так багато фірм позиціонує себе як 3PL провайдери і переважно це іноземні оператори, які є повнофункціональними і уособлюють в собі кооперацію логістичних посередників [3]. При цьому на вітчизняному ринку немає компанії, які можуть характеризуватись рівнем послуг 4PL та 5PL провайдерів.

Розвитку багатофункціональних логістичних провайдерів перешкоджає низький рівень державної підтримки, серйозні адміністративні бар'єри, відсутність джерел інвестицій, малодоступність кредитних ресурсів, труднощі з виділенням земельних ділянок [3].

Розглянемо детальніше логістичні функції провайдера [4]:

- транспортування;
- складування і вантажопереробка;
- оброблення замовлень;
- управління запасами;
- інформаційне забезпечення.

Транспортування – передбачає, що логістичний провайдер здійснює переміщення товару з одного місця в інше за допомогою автомобільного, залізничного, морського, річкового чи повітряного транспорту на правилах інкотермс.

Складування і вантажопереробка є невід'ємними функціональними елементами системи логістики. На складах зберігаються всі необхідні обсяги продукції і матеріалів. Склади можуть бути самостійними і прив'язаними до виробництва. Вони можуть розташовуватися на оптових базах і в роздрібних місцях торгівлі. При міжнародних перевезеннях товарів, логістичний провайдер повинен мати свої склади, від їх наявності залежить величина компанії та обсяг наданих логістичних послуг. Щодо вантажопереробки, то вона передбачає проведення операцій з навантаження, розвантаження та переміщення по складі товарів. При наявності великих об'ємів товарів та при необхідності оперативного їх переміщення на складах можуть використовувати спеціалізовану техніку та технологію складування.

Оброблення замовлень пов'язане з підготовкою до відправки логістичним провайдером товару замовника. Важливим у системі оброблення замовлень є скорочення часу між розміщенням замовлення замовника та наданням логістичної послуги, для цього провайдери здійснюють автоматизацію процесу оброблення замовлень, а також встановлюють комп'ютерний зв'язок із замовником.

Управління запасами логістичного провайдера має на увазі розрахунок необхідної кількості запасів у всіх точках інфраструктури виходячи з потреб всього ланцюжка. При цьому реалізується загальна мета доставки необхідної продукції споживачеві в обумовлений термін.

Інформаційне забезпечення є важливою частиною всієї системи логістики. Саме поява інформаційних технологій вплинуло на перетворення набору окремих функціональних областей в єдину інтегровану систему що дозволяє мінімізувати загальні витрати по всьому ланцюжку постачань. За допомогою інформаційних систем, логістичний провайдер вчасно постачає необхідну інформацію, дозволяє планувати постачання у точний термін і у потрібне місце. При цьому клієнт може відслідкувати своє замовлення за номером договору/декларації на сайті компанії-провайдера чи за телефоном.

Відповідно до чинного законодавства [5, 6] України юридичним особам дозволено здійснювати:

- міжнародні відправлення пошти;
- міжнародні експрес відправлення;
- міжнародні перевезення вантажів.

1. Міжнародні відправлення пошти – послуга, що надається підприємцям через державного чи приватного поштового оператора за умови, що вартість поштових перевезень юридичної особи не перевищує 300 євро. До поштових перевезень відносять відправлення:

- поштових карток - поштові відправлення у формі бланка, виготовленого за встановленим стандартом, що містить відкрите письмове повідомлення.
- листів - поштові відправлення з вкладенням письмового повідомлення або документа. Характер вкладення: різного роду письмові повідомлення, ділові папери, квитанції, рахунки. Маса листа до 2 кг.
- секограм - поштові відправлення, що приймається для пересилання у відкритому вигляді з вкладенням письмових повідомлень, написаних секографічним способом, друкованих видань для сліпих, кліше із знаками секографії. Маса до 7 кг.
- бандеролі - поштові відправлення з друкованими виданнями, діловими паперами, предметами культурно-побутового та іншого призначення до 5 кг.
- відправлення з оголошеною цінністю – поштові відправлення з вкладенням цінних паперів документів або цінних предметів, цінність яких визначається відправником. Маса до 2 кг.
- мішки «М» - рекомендоване міжнародне поштові відправлення (спеціальний мішок) з вкладенням друкованих видань (книг, газет, журналів, тощо), який подається для пересилання одним відправником і адресується одному адресатові (одержувачу) за одним місцем призначення. Маса: до 30 кг.
- посилки - поштові відправлення з вкладенням предметів культурно-побутового та іншого призначення, не заборонених законодавством до пересилання. Посилки можуть бути звичайні та з оголошеною цінністю.

У Львівській області є два відомих поштових оператора УДППЗ «Укрпошта» та СП «Росан».

Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» входить до сфери управління Міністерства інфраструктури України і є національним оператором поштового зв'язку України з 1994 року. Укрпошта сьогодні має понад 14 тисяч поштових відділень по всій території країни. Протягом року перевозить 40 тис. тонн

періодики, загальний пробіг автотранспорту при цьому становить понад 100 млн км. Міжнародні поштові відправлення здійснюються у всі країни світу [7].

Спільне українсько-канадське підприємство «Росан» засновано 5 листопада 1992 року як базова структура Корпорації «МІСТ» в Україні. Основний напрямок діяльності СП – міжнародні поштові відправлення з Канади, США, Австралії та Європи їх подальша доставка до адресатів, а також обробка відправлень в Україні для відправки в усі куточки світу. Доставка в Україні понад 1 млн. відправлень з різних куточків світу стала стабільною річною нормою для СП «Росан». Міжнародна пошта проходить через власні центри Міжнародного поштового обміну у Вестербурзі (Німеччина) та у Львові (Україна). Відправлення усіх форматів розмитнюють, сортують та відправляють до філій СП «Росан», які є у кожному обласному центрі України. Кур'єри компанії доставляють поштові відправлення безпосередньо до рук одержувача будь-де в Україні [8].

Серед підприємців найбільшої популярності мають листи та посилки. На кожному посилку відправник заповнює бланк супровідної адреси CP71 або бланк-пачку CP72, а також митну декларацію CN23. Бланк супровідної адреси CP71 заповнюється відправником в одному екземплярі. Адреси одержувача та відправника на посилці і на бланку супровідної адреси CP71 мають бути написані мовою країни призначення або французькою чи англійською мовами з дублюванням назви країни українською мовою. Митна декларація CN23 вказується повні адреси відправника та адресата (одержувача), найменування кожного предмета, що пересилається, його масу та вартість.

2. Міжнародні експрес відправлення - належним чином упаковані товари та інші предмети, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником будь-яким видом транспорту через митний кордон України з метою доставки одержувачу в обумовлений сторонами строк. Відправлення здійснюються за особливим документом - уніфікованою митною квитанцією МД-1. На підставі МД 1 здійснюються прийняття товарів на зберігання митним органом відповідно до законодавства, справляння митним органом з юридичних чи фізичних осіб платежів, що переміщуються ними через митний кордон України й підлягають оподаткуванню згідно із законодавством.

У Львівській області підприємці можуть здійснити міжнародні експрес доставки за допомогою компаній: Товариство «РОСАН Глобал», TNT Express, Компанія DHL, Компанія UPS.

Товариство «РОСАН Глобал» засновано у 2005 році у м. Львові, є учасником Фінансово-промислової групи «РОСАН». Підприємство спеціалізується в доставці вантажів, оформлених як міжнародні експрес відправлення. Саме для обробки таких вантажів в 2008 р. створено єдину в Західній Україні Центральну сортувальну станцію, на якій проводиться обробка та митне оформлення як імпорتنих так і експортних МЕВ. Для юридичних осіб надаються послуги з доставки малогабаритних вантажів, або в складі збірних вантажів. Мережа логістичних центрів в США, Канаді, Німеччині та Польщі, і регулярне сполучення між ними дозволяє оперативно доставляти вантажі [9].

TNT Express в Україні працює з 1993 року. Компанія надає найширший спектр послуг з експрес-доставки, починаючи з послуги 9:00 Express (гарантованої доставки документів до 9 годин ранку найближчого робочого дня у великі міста Європи) і закінчуючи економічною послугою Economy Express (доставка менш термінових

відправлень у більше, ніж 36 країн світу протягом 3 - 7 днів). Щотижня виконують понад 10 000 операцій з обробки документів та вантажів [10].

Компанія DHL займається експрес-доставкою, повітряних, наземних, морських перевезень, а також надає логістичні рішення. DHL поєднує у собі велику територію обслуговування з глибоким розумінням місцевих ринків. Мережа DHL охоплює більше 220 країн світу. DHL – це торгова марка групи компаній Deutsche Post DHL, прибутки якої за 2011 рік становили понад 53 мільярди євро [11].

Компанія UPS заснована в 1907 році як кур'єрська служба в США, нині це багатомільярдна корпорація, що займає лідируючі позиції в області управління ланцюгами постачань, пропонуючи різноманітні варіанти синхронізації вантажних, інформаційних і грошових потоків. UPS обслуговує більше 200 країн і територій в світі [12].

3. Міжнародні перевезення вантажів – комплекс логістичних послуг які надаються міжнародними транспортними компаніями підприємцю-замовнику з метою доставки вантажу з однієї країни і іншу у призначений пункт з мінімальними фінансовими та часовими витратами.

У Львівській області міжнародними перевезеннями вантажів займаються: компанія «Карпати-логістик», «ГалТранс-Логістик», Транспортно-експедиційна компанія «РАС Логістик», Е. ван Вайк та МОЯ Логістика.

Компанія «Карпати-логістик» працює на ринку складської логістики і є один з найбільших складських комплексів на Західній Україні. Компанія надає в оренду склади та офіси, проводить зберігання товарів, механізовані і ручні роботи з вантажем, володіє власним залізничним шляхом, послуги з митного оформлення. Компанія «Карпати-логістик» здійснює комплексне обслуговування підприємств, надаючи послуги з перевезень у країни Європейського Союзу та країни бувшого радянського союзу [13].

«ГалТранс-Логістик» – це українська транспортно-експедиційна компанія з центральним офісом у Львові. «ГалТранс-Логістик» працює на ринку міжнародних перевезень вантажів та логістичних послуг, зарекомендувавши себе як стабільного логістичного партнера та успішного гравця ринку. Компанія надає всі види логістичних послуг, починаючи з організації зовнішньоекономічної діяльності компанії, вибору оптимальних схем і маршрутів перевезення та виконання перевезення до організації митних процедур, складування та дистрибуції. Компанія має автомобільний парк ми реалізуємо доставку по розумній ціні, в найкоротші строки, повністю контролюємо переміщення вантажу на всіх етапах перевезення і постійно інформуємо про це клієнта. Компанія «ГалТранс-Логістик» пропонує Вам наступні види послуг: автомобільні перевезення, морські перевезення, авіа перевезення, консолідаційні та складські послуги, митне оформлення вантажів, консалтинг [14].

Транспортно-експедиційна компанія «РАС Логістик» забезпечує перевезення вантажів по території країн Євросоюзу, Східної Європи та країн СНД усіма видами автотранспорту. Компанія почала свою діяльність в 2006 році. Комплекс логістичних послуг, який пропонується фірмою включає: організацію перевезень вантажів морським транспортом;- внутрішньо портове експедиціювання вантажів; перевезення вантажів авто- та залізничним транспортом; консолідацію вантажів у портах та територіях, прилеглих до Євросоюзу; послуги митного брокера та сертифікація вантажів; консалтинг з питань організації логістичних процесів на підприємствах [15].

Е. ван Вайк та МОЯ Логістика - спільно українсько-нідерландське підприємство, основним напрямком роботи якого є міжнародні вантажні перевезення та складська логістика. Компанія надає логістичні послуги по всій Європі, зокрема перевезення в країнах Бенелюксу (Бельгія, Нідерланди, Люксембург), Німеччині, Австрії, Швейцарії, Італії, Румунії, Україні. Наявність власних складів у Європі дозволяє розширити сферу послуг для підприємців [16].

Підприємець при виборі логістичного провайдера повинен оцінити можливості логістичного сервісу у Львівській області. При виборі логістичного провайдера необхідно враховувати такі основні критерії:

- репутацію міжнародного логістичного провайдера;
 - простоту співпраці з логістичним провайдером;
 - точність та швидкість виконання логістичним провайдером замовлення;
 - наявність у нього відповідних ресурсів для реалізації замовлення;
 - рівень безпеки при перевезенні та зберіганні вантажу;
 - можливість зміни форми та способу передачі замовлення
- отримання інформації про перебіг виконання замовлення.

Досліджено, що процес реалізації логістичної послуги підприємцем за допомогою логістичного провайдера переважно включає такі етапи (рис. 1):

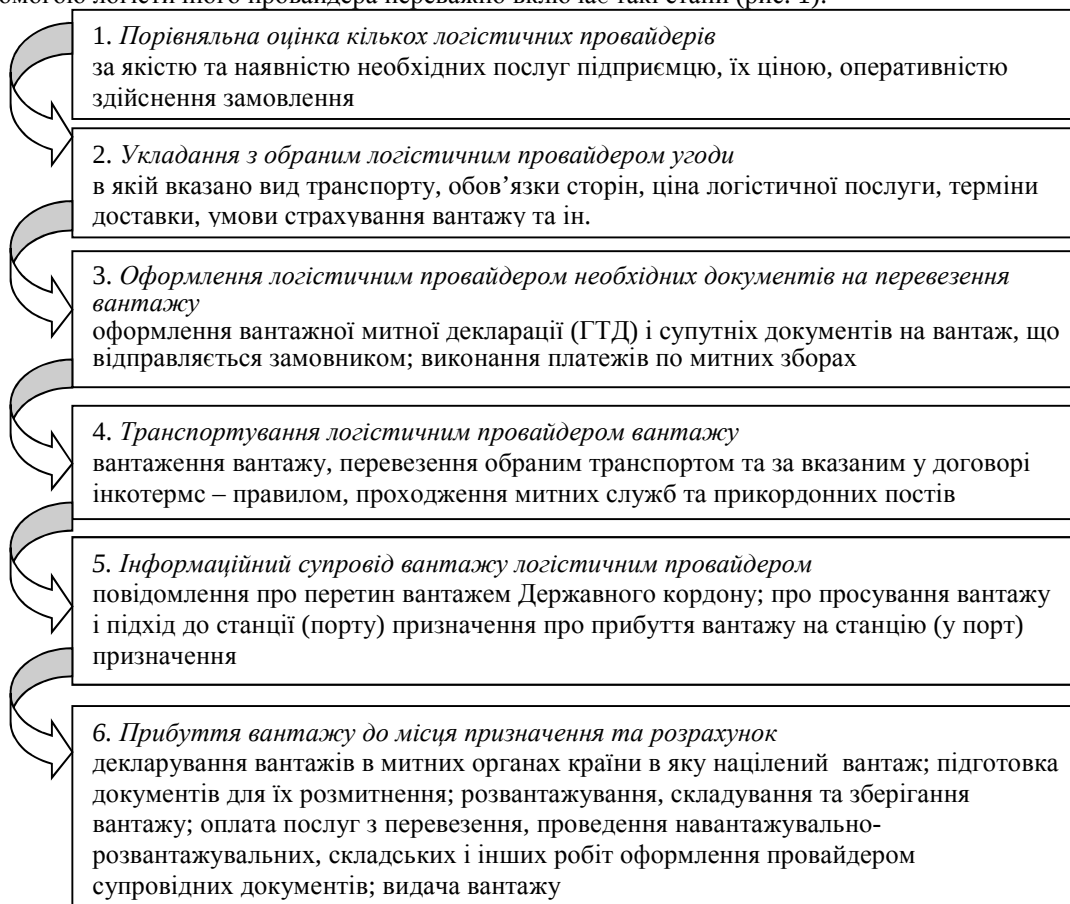


Рис. 1 Процес реалізації логістичної послуги підприємцем

Визначено, що логістичні оператори, що діють у Львівській області надають послуги з транспортування, складування, вантажопереробки, оброблення замовлень, управління запасами та інформаційного забезпечення. При цьому найбільш вагомими є компанії: поштового перевезення - УДППЗ «Укрпошта» та СП «Росан»; міжнародної експрес доставки - Товариство «РОСАН Глобал», TNT Express, Компанія DHL, Компанія UPS; міжнародних перевезень вантажів - компанія «Карпати-логістик», «ГалТранс-Логістик», Транспортно-експедиційна компанія «РАС Логістик», Е. ван Вайк та МОЯ Логістика.

Досліджено, що процес реалізації логістичної послуги підприємцем за допомогою логістичного провайдерів повинен включати такі етапи: порівняння кількох логістичних провайдерів, укладання з обраним логістичним провайдером угоди, оформлення логістичним провайдером необхідних документів на перевезення вантажу, транспортування логістичним провайдером вантажу, інформаційний супровід вантажу логістичним провайдером, прибуття вантажу до місця призначення та розрахунків. При цьому при виборі логістичного провайдерів важливо враховувати його репутацію, наявність у нього відповідних ресурсів для виконання замовлення та рівень безпеки при наданні міжнародної логістичної послуги.

1. What is the Difference between 1PL, 2PL, 3PL, 4PL and 5PL logistics? [Електронний ресурс] : Chetak Logistics Ltd. – Режим доступу: <http://www.chetak.co.in/web/industry-faq>. – Дата звернення: 11.12. 2013.
2. Логистика в Украине: классификация основных игроков и их услуг [Електронний ресурс] : Шведский издательский концерн Bonnier Business Press. – Режим доступу: www.gynok.biz – Дата звернення: 23.11. 2013.
3. Ревуцька Т. В. Основні стратегії розвитку повнофункціональних провайдерів на ринку України / Т. В. Ревуцька // Вчені записки [Електронний ресурс] : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, ДВНЗ Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана: відп. ред. А. Ф. Павленко. – 2012. – Вип. 14. – Ч. 1. – С. 188-192.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» No 959- XII від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. – No 29. – Ст. 377.
5. Митний кодекс України № 588-VII від 19.09.2013 Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 2013. – Ст. 552
6. Підтримка інтеграції України до Транс-європейської Транспортної мережі ТЕМ-Т. Міжгалузеві питання. Логістика. — The European Union's Programme for Ukraine, 2010. — 54с.
7. Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.ukrposhta.com>. – Дата звернення: 11.10. 2013.
8. Спільне українсько-канадське підприємство «Росан» [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: rosan.com.ua. – Дата звернення: 14.11. 2013.
9. Товариство «РОСАН Глобал» [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.rosan-global.com.ua. – Дата звернення: 17.11. 2013.
10. TNT Express [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.tnt.com/express/uk_ua. – Дата звернення: 11.10. 2013.
11. Компанія DHL [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.dhl.com.ua – Дата звернення: 11.10. 2013.
12. Компанія UPS [Електронний ресурс] : Офіційний сайт www.ups.com – Режим доступу: <http://www.ukrposhta.com>. – Дата звернення: 18.12. 2013.
13. Компанія «Карпати-логістик» [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.karpatylogistik.com. – Дата звернення: 10.10. 2013.

14. ГалТранс-Логістик [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.galtrans-logistics.com. – Дата звернення: 23.11. 2013.
15. Транспортно-експедиційна компанія «РАС Логістик» [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.raslogistic.com/auto.htm. – Дата звернення: 19.12. 2013.
16. Е. ван Вайк та МОЯ Логістика [Електронний ресурс] : Офіційний сайт – Режим доступу: www.evanwijk.com.ua. – Дата звернення: 01.12. 2013.

FEATURES OF THE PROVISION IN LVIV INTERNATIONAL LOGISTICS SERVICES

A. Kravets , M. Zhurakovska , A. Biliak

*Lviv Polytechnic National University
Bandera st., 12. UA-79013 Lviv, Ukraine*

The article describes the types of logistics providers, identified by their logistics functions. The characteristic directions of international logistics providers and are the largest logistics operators who provide in Lviv region international logistic services. The process of implementation of the logistics business activities using logistic providers and the basic criteria for selecting a logistics operator.

Keywords: logistics provider, international logistics service, logistics services realization process entrepreneur criteria for selecting a logistics operator.

ОСОБЕННОСТИ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ В ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ

А. Кравец , М. Жураковская , А. Беляк

*Национальный университет «Львовская политехника»
79013, г. Львов, ул. С. Бандеры 12*

В статье рассмотрены типы логистических провайдеров, определены их логистические функции. Охарактеризованы направления работы международных логистических провайдеров и перечислены крупнейшие логистические операторы, которые предоставляют в Львовской области международные логистические услуги. Исследован процесс реализации логистической услуги предприятием с помощью логистического провайдера и основные критерии выбора логистического оператора

Ключевые слова: логистический провайдер, международная логистическая услуга, процесс реализации логистической услуги предпринимателем, критерии выбора логистического оператора.

*Стаття надійшла до редколегії 14.11.2013,
прийнята до друку 02.12.2013.*